

TA'LIM SOHASIDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA INNOVATSIYALAR

Dushayeva Gulbahor¹, Baxranova Dilsora²

Guliston davlat universiteti o'qituvchisi

Guliston davlat universiteti talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7181817>

Annotatsiya. Maqola ta'lim jarayonida zamonaviy innovatsion texnologiyalardan foydalanishning shart-sharoitlari haqida fikr-mulohazalar yuritilgan. Maqolada ta'lim jarayoni samaradorligini oshirishda innovatsion texnologiyalardan foydalanishning ayrim masalalari muhokama qilingan. Maqolada O'zbekistonda ilm-fanni yanada rivojlantirishning zamonaviy jihatlari, chuqur bilim, yuksak ma'naviyat va madaniyatga ega yoshlarni tarbiyalash, raqobatbardosh iqtisodiyotni shakllantirishda raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish va bu sohada kadrlar tayyorlashga alohida e'tibor qaratadi.

Bugungi kunga kelib ta'lim, ijtimoiy, iqtisodiy, umuman barcha sohalar asta-sekinlik bilan raqamli iqtisodiyotga o'tkazilmoqda. Bulardan eng asosiysi ta'lim sohasini yaqqol misol qilib keltirishimiz mumkin. Chunki ta'lim tizimi kundan kunga yangilanib turishi lozim. Sababi shundaki, zamonaviy yondashuvlar asosida qurilgan darslar hech qaysi o'quvchining diqqatidan chetda qolmaydi. Shu sababli, ko'plab psixolog va olimlar aynan shu borada bir qancha tajribalar o'tkazishdi. Ma'lum bo'lishicha, har qanday yoshdagi o'quvchining diqqati uzog'i bilan yigirma daqiqa davomida bir joyga to'planib, ma'lumotlarni shu vaqt davomidagina qabul qila olar ekan.

Endi, shunday vaziyatda nima qilish kerak, qanday qilib o'quvchining diqqatini uzoqroq vaqt davomida bir joyda ushlab turish mumkin? O'quvchining diqqatini o'ziga jalb qilish uchun o'qituvchi qanday metodlardan foydalanishi kerak? Shu kabi savollar tug'ilishi tabiiy hol albatta, ayniqsa bo'lajak va ko'p yillik tajribaga ega bo'lmagan o'qituvchilarda. Shunday muammoli va bahs-munozaralarga sabab bo'lgan ushbu vaziyatda zamonaviy innovatsiyalar bizga qo'l keladi. Chunki bu kabi yangiliklar hamma uchun qiziq albatta. Zamonaviy yondashuvlar va innovatsiyalar nafaqat o'quvchining tez va oson ma'lumotlarni qabul qilishini ta'minlaydi, bundan tashqari o'qituvchilar uchun ham sanab o'tsa arzigulik bir qancha qulayliklari mavjud:

1. Ma'lumotlarni tez va oson almashish;
2. Turli xil prezentatsiyalar, animatsion tekstlar, video darsliklar orqali darslarni qiziqarli va sifatli ta'minlash;
3. Jahon standartlariga mos darslarni tashkil etish va rivojlangan mamlakatlarning pedagogik metodlarini o'zlashtirish va fikr almashish;

4. Eski va an'anaviy metodlarning o'rniga modernizatsiyalangan texnologiyalar va ulardan foydalanib o'rganilayotgan fanlarning mazmunini chuqurlashtirish va kengaytirish imkoni;

Shu kabi ko'plab foydali jihatlarni sanab o'tish joiz. Ilmiy texnika taraqqiyoti, yangi texnologik revolutsiya sharoitida darslarni tashkil etish XXI asrning murakkab talablaridan biri bo'lib kelmoqda.

Shu bilan bir qatorda, yoshlarni zamon bilan hamnafas olib borish ularning texnik ko'nikmalarini oshirish va mustahkamlab borishda katta ahamiyatga ega. Shu bilan bir qatorda, o'qitish jarayonini, mashg'ulotni oldindan loyihalashtirish zarur, bu jarayonda o'qituvchi o'quv predmetining o'ziga xos tamonini, joy va sharoitni, eng asosiysi, o'quvchining imkoniyati va ehtiyojini hamda hamkorlikdagi faoliyatini tashkil eta olishini hisobga olishi kerak, shundagina, kerakli kafolatlangan natijaga erishish mumkin. Qisqa qilib aytganda, o'quvchi-talabani ta'limning markaziga olib chiqishi kerak.

O'qituvchi o'tiladigan mavzu yuzasidan o'quvchilarga mos interaktiv usullardan, axborot texnologiyalaridan foydalana olishi va bunga sharoit yaratilgan bo'lishi kerak. O'qituvchining pedagogik mahorati bu vaziyatda asosiy planga chiqadi, chunki auditoriya jihazlanmagan holatda mashg'ulotni qiziqarli o'ta olishi kerak. Bunday pedogogik hamkorlik jarayoni o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lb, ularga quyidagilar kiradi:

- a) o'quvchi-talabaning mashg'ulotlar davomida befarq bo'lmaslikka, mustaqil fikrlash, ijod etish va izlanishga majbur etishi;
- b) o'quvchi-talabalarni o'quv jarayonida bilimga bo'lgan qiziqishlarini doimiy bo'lishini ta'minlashi;
- d) o'quvchi-talabaning bilimga bo'lgan qiziqishini mustaqil ravishda har-bir masalaga ijodiy yondashgan holda kuchaytirishi;
- e) pedogog va o'quvchi-talabaning hamisha hamkorlikdagi faoliyatini tashkillanishi.

Xulosa qilib aytganda, ta'lim jarayonida foydalanilayotgan innovatsion texnologiyalar, interaktiv metodlar va zamonaviy pedagogik texnologiyalar o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi munosabatni to'g'ri shakllanishida asosiy rol o'ynaydi va mashg'ulotlarni to'g'ri tashkillashtirishda asosiy ahamiyat kasb etadi.

REFERENCES

- 1.Rahmonova, M. (2021). Patriotic ideas in the works by fitrat: theoretical and practical harmony. ACADEMICIA: AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL, 11(2), 1466-1474..

2. Raxmonova, M. (2022). ZAMONAVIY TADBIRKOR AYOL PSIXOLOGIYASINING KASBGA YO'NALGANLIGI. Eurasian Journal of Social Sciences, Philosophy and Culture, 2(6), 204-206.
3. Xasanovna, R. M. (2022). ZAMONAVIY TADBIRKOR AYOL PSIXOLOGIYASINING MUHIM KOMPONENTLARI. BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI, 394-396..
4. Xasanovna, R. M. (2022). ZAMONAVIY TADBIRKOR AYOLLARNING IJTIMOY FAOLLIGI. Science and innovation, 1(B3), 497-500.
5. Khasanovna, R. M. (2022). The uniqueness of personality traits in modern entrepreneurial women. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 12(6), 304-307.
6. Khasanovna, M. R. (2022). The entrepreneur's psychology of family relations.